

PPeu in het kort

De wereld staat voor een grote uitdaging. De **globalisering** van de afgelopen 30 jaar heeft veel rijkdom maar ook veel ongelijkheid en milieuschade veroorzaakt. De vruchten van de globaliseren lijken zich nu tegen de globalisering te keren. Door protectionisme, het reactiveren van de nationale identiteit en de noodzakelijke overstap naar een duurzame economie is het neoliberale marktdenken in een crisis terecht gekomen. We moeten op zoek naar een nieuwe visie, naar nieuwe verhoudingen tussen markt, overheid en individu.

En er is nog een tweede uitdaging. Globalisering was tot nu toe (net als de Europese Unie) een economisch project. Maar samenlevingen zijn meer dan economie. Zij zijn ook een nest, een groepsidentiteit en set van normen en waarden. Zij zijn ook **cultuur**, vaak verbonden met een nationale identiteit. En die cultuur heeft ook sociaaleconomische verworvenheden in zich opgesloten, een welvaartsstaat, een verzorgingsstaat en een rechtstaat. We moeten daarom ook op zoek naar nieuwe verhoudingen tussen burger en staat.

Dit zijn de antwoorden van de PPeu op deze zoektocht. De standpunten zijn diepgravend en ingrijpend, maar onvermijdelijk. De concrete beleidsinstrumenten worden **in het kort** benoemd. Daarna worden die uitgangspunten verder toegelicht en uitgewerkt.

De sociaaleconomische antwoorden van de PPeu zijn:

Arbeid (en dus inkomen uit arbeid) wordt schaars. Arbeid moet daarom worden verdeeld. De PPeu wil een algemeen participatiebeleid op Europese schaal waarin **verhandelbare arbeidsrechten** centraal staan.

Het belastingstelsel is verouderd en niet geschikt het noodzakelijke verdeelbeleid en milieubeleid te ondersteunen. De PPeu wil alle belastingen omvormen naar een nieuwe belasting: een sectorafhankelijke **profielbelasting voor bedrijven**.

De onderkant en de bovenkant van de samenleving moeten begrensd en bewaakt worden door de overheid. Een **basisinkomen** voor iedereen garandeert basiszekerheid. Een **progressieve vermogensgroei belasting** schept een plafond voor rijkdom. De inkomstenbelasting wordt afgeschaft, deels opgenomen in de profielbelasting. De arbeidsrelatie wordt bevrijd van bureaucratie en regelgeving.

Arbeidsrechten, belastingprofiel vermogensgroei belasting en basisinkomen vormen samen het sociaaleconomische hart van de nieuwe samenleving. Deze verregaande maatregelen kunnen niet worden gerealiseerd als ze niet ingebed zijn in een nieuwe identiteitspolitiek, want verschillende staten kunnen immers verschillende keuzes maken in deze hervorming. De PPeu hanteert daarvoor de volgende uitgangspunten:

De PPeu wil nieuwe ruimte voor identiteitsontwikkeling scheppen. We willen nieuwe staten (**neostaten**) laten ontstaan *naast* de 200 nationale (geo)staten. Er zijn lokale stadstaten, regionale staten, (bijv. Schotland), nationale en continentale staten (bijv. Europa) en een mondiale staat mogelijk. Iedere staat ontwikkelt zijn eigen karakteristieke 'nestwarmte'. Burgers moeten de vrijheid krijgen van identiteit te wisselen en de nationale schaal (de enige schaal die op dit moment telt) te verruilen voor een andere schaal van staat (**schaalbaar paspoort**).

Elke samenleving, op elke schaal dient eenvoudig en transparant te zijn ingericht. Om te beginnen met het **bestuurlijke organisatie**. De macht/bestuurders van neo-staten moet

direct gekozen worden door de burgers van die neo-staten. De volksvertegenwoordiging, de controle op de macht wordt gekozen door alle burgers van de inliggende staten. De zetelverdeling van de vertegenwoordiging vindt plaats naar rato van het aantal burgers van de inliggende staten. (Districtenstelsel).

De PPeu kiest expliciet voor een verbintenis met de Europese identiteit. Tegelijkertijd staat ze niet negatief tegenover nieuwe lokale en regionale staatsvorming, alsmede het renationaliseren van de nationale identiteit (in reactie op doorgeslagen globalisering). De PPeu kiest dus uitdrukkelijk voor **cultureel en staatskundig pluralisme**. De nieuwe sociale-economische beleidsinstrumenten, arbeidsrechten, basisinkomen, belastingprofiel en vermogensgroeibelasting moeten echter allereerst op Europese schaal, c.q. voor een Europese Staat worden ingevoerd omdat een groot kader nodig is voor het slagen van deze hervormingen.

De ongelijkheid in de wereld veroorzaakt ongecontroleerde **migratiestromen** en grote sociale-economische en culturele spanningen in natiestaten. De lange termijn oplossing is de ongelijkheid verminderen door herverdeling van arbeid en inkomen. Op korte termijn zullen migranten moeten worden opgevangen, gehuisvest en opgeleid. Een structureel proces van remigratie moet worden opgezet, met als uitgangspunt dat de remigranten een impliciete bijdrage leveren de ongelijkheid in de wereld terug te dringen.

Johannes WH Janssen

PPeu standpunten toegelicht en uitgewerkt

De Nieuwe Economie: Vrijhandel, protectionisme en duurzaamheid verenigd

De mondiale vrijhandel belemmert een verdere duurzame en sociale ontplooiing van de wereld. Door gebruik te maken van de grote verschillen in de wereld, leidt vrijhandel tot meer handel en welvaart maar ook meer ongelijkheid en een milieuschade (CO2 uitstoot, grondstoffenverbruik, milieuvervuiling). Vrijhandel is voor een deel een *zero-sum game*. De winst van de een is het verlies van de ander. Concurrentie kan daarom tot grote sociale spanningen leiden. De overheid mag hier niet op afstand staan. Ze moet grenzen aan de economie durven te stellen als de werkgelegenheid te zwaar wordt aangetast. Dit kan via belastingen, importtarieven, exporttarieven en vele manieren geregeld worden. Dat geldt helemaal voor het milieu. De economie moet duurzaam worden. Dat gaat niet vanzelf.

De vrijhandel is voor een ander deel een *non-zero-game*. Meer productiviteit verhoogt de productie, het inkomen, de welvaart. Er is meer te verdelen. Echter in de praktijk wordt het 'meer' niet verdeeld. De winst van de productiviteitsverhoging ligt bij (geïnvesteerde) kapitaal, waartegenover een verlies van arbeid staat. De groei van werkgelegenheid in Nederland door productiviteitsstijging is het verlies van werkgelegenheid in Zuid-Europa en Afrika. Ook hier dient de overheid grenzen te stellen aan het economische proces.

Arbeidsmarkt: van vrije arbeidsmarkt naar arbeidsrechten

Het Nederlandse beleid met betrekking tot de arbeidsparticipatie kan gekarakteriseerd worden als een specifiek, doelgroepgericht stimuleringsbeleid. De PPeu kiest voor een algemeen participatiebeleid op Europese schaal waarin alle burgers gelijke arbeidstijdsrechten (kortweg: Arbeidsrechten) ontvangen die verhandelbaar zijn. Als gevolg hiervan ontstaan nieuwe plichten en rechten van individu en samenleving, een nieuwe solidariteit en een nieuwe emancipatiegolf.

sociale zekerheid: van vangnet naar basisinkomen.

Het Nederlandse sociale zekerheidsstelsel kan gekarakteriseerd worden als een (afkalvend) sociale zekerheidsvangnet bedoeld voor specifieke groepen. De PPeu kiest voor een nieuw stelsel dat bestaat uit een algemeen basisinkomen op Europese schaal en daarbovenop een vrije inkomensverzekeringsmarkt. Het basisinkomen is conditioneel gekoppeld aan arbeidsrechten, waardoor het basisinkomen feitelijk een basisloon is.

Belasting particulieren: van inkomen naar vermogensbelasting.

Om de ongelijkheid effectief te bestrijden dient niet het inkomen maar het vermogen te worden belast. Door een progressieve vermogensgroei belasting in te voeren kan het vermogen van rijken worden begrensd tot maximaal 10 miljoen euro. Boven deze grens zal het effectief rendement van vermogen nagenoeg nul zijn. Dit zal tot verschillende vormen van gedragsveranderingen leiden die allen impliciet bijdragen aan herverdeling.

Belasting bedrijven: van consumptie naar participatie en duurzaamheid

Het Nederlands belastingstelsel is een ingewikkeld oerwoud van belastingwetten, subsidies, accijnzen, milieuheffingen, aftrekposten en stimuleringsbijdragen voor bedrijven en burgers. De PPeu kiest voor één belastingfunctie met sturingsmogelijkheden waarin alle huidige

belastingen worden geïntegreerd. Met een belastingprofiel per bedrijfssector kan, nationaal en Europees, een effectief milieu en sociaal beleid worden aangestuurd.

Onderwijs: van recht naar markt.

Het Nederlandse onderwijsstelsel is verouderd. Het is sterk gesegmenteerd en gereguleerd en gaat nog steeds uit van een traditionele levensindeling van burgers: onderwijs op jonge leeftijd, arbeid als men volwassen is en zorg op oudere leeftijd. De PPeu kiest voor een nieuw dynamisch onderwijsstelsel dat uitgaat van een 'education permanente' en een 'enseignement permanente'. De overheid garandeert het basisonderwijs tot 16 jaar. Daarna ontvangen alle burgers converteerbare leer(tijd)rechten (kortweg: Leerrechten) die besteed mogen binnen een marktgeoriënteerd vervolgstelsel van onderwijsbedrijven. Iedere burger is vrij zijn of haar kennis of capaciteiten in het vervolgstelsel te doceren.

Zorg: van markt naar recht

De quasi marktwerking in het Nederlandse zorgstelsel veroorzaakt extra bureaucratie en vermindert de (kwaliteit van de) zorg en is erg duur (buffervorming). De PPeu kiest voor een nieuw zorgstelsel dat bestaat uit een basiszorg zonder marktwerking die volledig door de overheid wordt gegarandeerd met eigen bijdragen van burgers. De 'boven-zorg' wordt via aanvullende pakketten door de markt (van zorgverzekeringen) geregeld. Zorgbedrijven moeten integrale zorg aanbieden.

Huisvesting: van markt naar recht

In Nederland is de woningmarkt ernstig verstoord door de overheidssubsidies die het kopen van een woning stimuleert ten koste van huren. De PPeu wil het verkrijgen van eigendom niet subsidiëren. Huurtoeslag en hypotheekrenteaftrek worden afgeschaft. De opbrengst wordt in een woonfonds gestort. Woonbedrijven mogen inkomensafhankelijke huren hanteren en woningen aankopen voor de huurmarkt waarvoor ze extra middelen ontvangen uit het fonds. Het recht op wonen wordt verankerd in de wetgeving. Geen enkele verhuurder of bank mag een bewoner uit huis zetten, zonder een passende vervangende woonruimte aan te bieden.

Lokaal Bestuur: de Nederlands gemeente moet een gekozen burgermeester krijgen

Het lokale bestuur moet zijn identiteit versterken, de band met zijn burgers hechter maken en zelfstandiger worden. De Nieuwe Gemeente is een kleine gemeente (40000 inwoners), met een krachtige, zelfstandige en onafhankelijke identiteit, met een direct gekozen burgermeester die een eigen wethoudersteam samenstelt en een sterke fulltime werkende volksvertegenwoordiging. De kerntaken liggen op het terrein van zorg, welzijn, hulpverlening, onderwijs, kinderopvang, buurtbeheer en leefbaarheid. Er is integraal beleid. Schotten tussen functies worden afgebroken. Het accent ligt op multifunctionele aanpak voor wijken en individueel maatwerk. De taken worden gefinancierd uit een eigen belastinggebied en een algemene uitkering vanuit de subregio.

De Nederlandse provincie verandert in een identiteitsrijke regio

De Nederlandse provincie is een identiteit loze bestuurschaal dat intermediair is tussen Rijk en gemeente. De PPeu schaft de provincie af en vervangt die door een Nieuwe Regio, een subregionale bestuurschaal met een direct gekozen commissaris van de Koningin (die zijn of haar eigen Gedeputeerden meeneemt) en een volksvertegenwoordiging dat voor de helft uit

gekozen wordt uit vertegenwoordigers van de Nieuwe Gemeenten (ongeveer 20) die tot de nu Nieuwe Regio behoren, en voor de helft direct gekozen wordt (een gedeeltelijk districtenstelsel). De kerntaken liggen op het terrein van verkeer en vervoer, huisvesting, recreatie, politie, brandweer en gezondheidszorg. De taken worden gefinancierd uit een eigen belastinggebied en een algemene uitkering vanuit het nationaal niveau. De nieuwe Regio herverdeelt algemene financiële middelen over de eigen gemeenten.

De noodzakelijke bestuurshervormingen van de Nederlandse Staat.

Nederland moet een direct gekozen minister-president krijgen. De Eerste en Tweede kamer worden samengevoegd. Een deel van de nieuwe Tweede Kamer wordt gekozen uit vertegenwoordigers van de Nieuwe Regio's. (partieel districtenstelsel). Een volwaardig kerntakenpakket op het terrein van onderwijs, wetenschap en cultuur, (her)verdeling financiën en taken naar andere bestuurschalen. Dit betekent dat het nationaal belastinggebied moet worden geherstructureerd. Nieuwe vormen van burgerschap moeten worden ingevoerd en erkend: transitie-burgerschap (migranten), exclusief Europees burgerschap en wereldburgerschap.

Europa: van economie naar participatie

De PPeu vindt dat Europa als superregio van Nederland, zijn eenzijdig takenpakket (economie en financiën) in balans moeten brengen door de sociale dimensie van Europa in een globaliserende wereld uit te bouwen. Europa moet een direct gekozen bestuur (de Europese Commissie) krijgen en een volksvertegenwoordiging die via een partieel districtenstelsel moet worden gekozen. De minimum omvang om lid te worden van Europa is 6 miljoen inwoners. Met een schaalbaar paspoort kunnen deelstaten nieuwe lidstaten worden als de bevolking de 'subregionale' identiteit zwaarder weegt dan de nationale. Europa heeft een volwaardig takenpakket op terrein van arbeidsparticipatie, sociale zekerheid en belastingen. De taken worden gefinancierd uit een eigen belastinggebied en een algemene bijdrage vanuit de lidstaten.

De Aarde: van VN naar wereldstaat

De PPeu wil de Verenigde Naties omvormen naar een echte mondiale bestuurschaal: de forumfunctie wordt besluitvormend, veto's worden afgeschaft en de Secretaris-Generaal krijgt meer bevoegdheden. De Veiligheidsraad wordt hervormd naar een orgaan dat vertegenwoordigers per superregio kent. Het basisprincipe van de soevereiniteit van naties landen wordt aangevuld. De VN moet worden uitgebreid met een Tweede Kamer van (direct gekozen) vertegenwoordigers van wereldpartijen op ideële grondslag. De Algemene Vergadering (de eerste kamer) wordt een gebiedsvertegenwoordigend orgaan met 600 zetels (1 zetel per 10 miljoen inwoners) waarin naties vertegenwoordigd zijn. Beleidsvoorstellen moeten door beide kamers worden goedgekeurd. De VN krijgt een volwaardig takenpakket op gebied van vrede- en veiligheid, milieu, armoedebestrijding en verdeling van de welvaart en wereldhandel. De taken worden gefinancierd uit een eigen belastinggebied en een algemene bijdrage vanuit de lidstaten.

Johannes WH Janssen